

"Met het verkeer de andere kant op"
BOODSCHAP ROEL DE JONG BLIJFT ACTUEEL

Weinig Vlamingen hebben het denken en het doen in ons verkeerslandschap zo ingrijpend beïnvloed als wijlen Roel de Jong (1947 - 1990). De verkeerskundige uit Sint-Niklaas leefde vele levens: gedreven actievoerder, journalist, publicist, befaamd expert, politiek secretaris, gemeenteraadslid, stichtend lid van de Bond van Trein-, Tram- en Busgebruikers, bestuurslid bij het Actiecomité ter Bescherming van het Leefmilieu op de Linkeroever en in het Waasland (ABLLO), bestuurslid bij de Buurtspoorwegen, raadgever bij Vlaams minister Sauwens, medewerker bij de NMBS, inspirator van de KWB-campagne "Met het verkeer de andere kant op". Telkens viel een constante op: de zorg voor de kwaliteit van het vervoer voor de niet-autogebruiker. Gestart in het Waasland als in een laboratorium, bleek de op nuchtere feitenkennis gestoelde aanpak al vlug vruchten af te werpen. Het aantal reizigers dat beter vervoer dankt aan de vele tussenkomsten en aan in de praktijk gebrachte voorstellen van Roel de Jong, valt niet te tellen. Roel de Jong koppelde zorg om goed vervoer met de bekommernis om het leefmilieu en aandacht voor de zwakste.

"Zijn interesse en inzet voor het openbaar vervoer was een concrete vorm om bij te dragen tot een leefbare wereld voor zoveel mensen als mogelijk. Inzet voor het openbaar vervoer was in zijn ogen in de eerste plaats inzet voor de zwakke burger (jeugd, ouderen, sociaal zwakken). Maar ook in het perspectief van een wereld die aan vervuiling en onleefbaarheid dreigt ten onder te gaan, zag hij het openbaar vervoer als alternatief en de remedie tegen de kwaal van de verstikkingsdood van de auto-welvaart", aldus eresenator Ferdinand De Bondt in 1991 (1).

Achteraf bekeken blijkt dat Roel de Jong steeds werkte in de richting van een degelijk openbaarvervoersysteem voor het gehele land. Hierbij stond het door de Zwitserse bevolking bij referendum goedgekeurde plan *Bus & Bahn 2000* model. Dit geïntegreerde dienstregelingsconcept voor alle spoorlijnen leidt tot het principe "zo snel als nodig". Uit de vooropgestelde ideale dienstregeling, met op elkaar afgestemde overstapmomenten in knooppunten, wordt de benodigde infrastructuur afgeleid.

Samen met zijn broer Luk "vertaalde" Roel dit concept naar Belgische schaal in het ambitieuze voorstel "Spoor 2000" (1986): een samenhangend plan voor opwaardering van het spoorvervoer als ruggengraat voor het overige openbaar vervoer, voor een echte verplaatsingsvrijheid tegen de achtergrond van een leefbaar milieu. Het Diaboloproject (betere spoorontsluiting luchthaven Zaventem), de grotere rol voor de stations in de Europese wijk te Brussel, de koppeling van nieuwe (hogesnelheids)spoorlijnen met bestaande

autosnelwegen... : ideeën uit "Spoor 2000" die werkelijkheid werden. Roels pleidooi voor het "recht op openbaar vervoer" werd jaren later omgezet in het Vlaamse decreet basismobiliteit. Dit waarborgt aan eenieder in een woonzone in Vlaanderen een minstens om het uur bediende (bus)halte op loopafstand. Roels verrassend eigentijds gebleven inzichten over mobiliteit bracht hij samen in het boek dat zijn "testament" zou worden: *Verdwijnt de auto?* (2)

(1) *Gedenkschrift Roel De Jong*, BTTB-Mondig Mobiel, december 1991.

(2) *Verdwijnt de auto?* Leuven, Davidsfonds, 1990.